

Õiguskantsler

Tambet Tiits
Maa-amet
maaamet@maaamet.ee

Meie 09.05.2024 nr 7-4/240672/2402732

MinuKatastri e-teenuse toimivus

Austatud peadirektor

Maa-amet võttis 8. aprillil kasutusele maakatastri uue menetluskeskkonna ([MinuKataster](#)). Selle keskkonna vahendusel saab maaomanik alata maatoiminguid. See on ka maamõõtjatele vajalik töövahend.

Õiguskantsleri tähelepanu juhiti sellele, et uus menetluskeskkond ei toimi ja takistab sellisena teiste hulgas maamõõtjate tööd. Ilmselt olete neist probleemidest teadlik ja loodan, et olete nende lahendamisega jõudsalt ja tulemuslikult tegelema.

MinuKatastri menetluskeskkonda kasutusele võttes ei ole järgitud hea halduse tava. Hea halduse tava kohaselt peab asjaajamiseks loodud elektrooniline teenus toimima tõrgeteta ja olema töökindel. See on eriti oluline juhul, kui e-teenuse kasutamisele ei ole ette nähtud alternatiivi.

Kui e-teenus on loodud haldusmenetluse tarbeks, peab see võimaldama toiminguid teha eesmärgipäraselt, efektiivselt, võimalikult lihtsalt ja kiirelt ning vältides üleliigseid kulusi ja ebameeldivusi inimestele ([haldusmenetluse seadus](#) § 5 lg 2). Elektrooniline teenus on eelkõige vahend, mis peaks lihtsustama ja kiirendama asjaajamist ning looma lisandväärtust – näiteks vähendama halduskoormust. Kindlasti ei tohi e-teenus takistada toimingute tegemist.

Igasugused muudatused tuleb ette valmistada piisavalt hoolikalt. Enne muudatuse rakendamist tuleb analüüsida selle võimalikke riske ja kavandada abinõusid ette tulevate probleemide lahendamiseks. Enne uue infosüsteemi kasutuselevõtmist tuleb katsetada selle töökindlust ja kasutajamugavust. Muidugi on vajalik korraldada kasutajatele koolitusi ning koostada ja jagada juhendmaterjale. Alguses läheb vaja ka rohkem kasutajatuge.

[E-riigi hartas](#) on öeldud, et ainult elektroonilise kanali kaudu võib avalikke teenuseid osutada juhul, kui erandjuhtudeks on olemas alternatiivsed võimalused ning inimesel on võimalik saada nõu ja abi (harta punkt 7). Erandjuhtum võib olla ka see, kui e-teenuse infosüsteem ei toimi ning selle kasutamine on näiteks süsteemi puuduste tõttu võimatu või oluliselt raskendatud.

Keskkonnaministri 14.08.2018 määruse nr 30 „[Katastriüksuse moodustamise kord](#)“ §-s 47 on sätestatud, et kuni tehniliste võimaluste tagamiseni elektroonilises katastris tehakse toiminguid katastripidaja määratud viisil. Kuigi viidatud säte reguleerib elektroonilisele katastrile üleminekut, võib see kohalduda ka juhtudele, mil tehnilised võimalused puuduvad näiteks katastri infosüsteemi tõrgete tõttu.

Õiguskantsleri Kantselei

Kohtu 8, 15193 TALLINN. Tel 693 8404. Faks 693 8401. info@oiguskantsler.ee www.oiguskantsler.ee

Katastripidaja peab tagama sellised tehnilised võimalused, mis on töökindlad ja toimivad. Teenuse korraldamisel ja arendamisel tuleb arvestada ka Vabariigi Valitsuse 25.05.2017 määruses nr 88 „[Teenuste korraldamise ja teabehalduse alused](#)“ sätestatud nõudeid.

Ei saa lubada tekkida olukorral, kus menetluse tarbeks loodud infosüsteemi puuduste tõttu pole mõnda aega üldse võimalik teha vajalikke menetlustoiminguid. Kõnealusel teenusel ilmnenu puudused piiravad omandipõhiõigust (Eesti Vabariigi põhiseaduse § 32), kuna maatoimingute tegemisel tekkinud tõrked takistavad ka maatehinguid, mis eeldavad kinnisasja piiride muutmist.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ülle Madise

Ago Pelisaar 693 8407
Ago.Pelisaar@oiguskantsler.ee